

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варзацька Л.П. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади / Л.П. Варзацька // Дивослово. - №2. - 2005. - С. 89-90.
2. Грицк О. І. Практичне використання інтерактивних методів навчання на уроках у початковій школі / О.І. Грицк. - №27. - 2011. - С. 2-19.
3. Wells, G. Learning through interaction: The Study of Language Development / G. Wells. – Cambridge: CUP, 1981. – 456 p.
4. Пентилюк М.В. Сучасний урок української мови / М.В. Пентилюк, Т.С. Окуневич. – Харків, 2007. - С. 79.
5. Korniienko I. O. The relationship between problematic use of smartphones and social anxiety/ I.O. Korniienko, B.V. Barchi // Journal of intellectual disability - diagnosis and treatment. – Ontario, Canada, 2020. – Volume 8, Issue 2. – P.1.

УДК 373.2.016:796.011.3]:617.75-053.4

Бобирєва Ю. С.

здобувач вищої освіти II курсу,
спеціальність «Спеціальна освіта. Логопедія»,

Мукачівський державний університет

Кас'яненко О. М.

кандидат педагогічних наук, доцент, ст. викладач,

Мукачівський державний університет

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ**

У статті розглянуто результати дослідження історико-педагогічної, наукової, методичної літератури та аналізу архівних джерел з теорії та практики фізичного виховання дітей дошкільного віку з порушеннями зору.

Ключові слова: *фізичне виховання, корекція, сліпі діти, слабозорі діти.*

The article considers the results of research of historical and pedagogical, scientific, methodical literature and analysis of archival sources on the theory and practice of physical education of preschool children with visual impairments.

Key words: *physical education, correction, blind children, partially sighted children.*

Динаміка сучасного суспільного розвитку вимагає серйозного аналізу і кардинального перегляду системи освіти, і зокрема фізичного виховання як

однієї з її складових. З жалем слід констатувати, що має місце збільшення кількості дітей з порушеннями в розвитку, а їх психофізичний статус, в порівнянні з тим, який відзначався у дітей з відхиленнями у розвитку п'ятнадцять років тому, зробили значно важчими. З'явилася значна кількість дітей із захворюваннями і дефектами.

В даний час стан здоров'я дитячого населення ускладнений, за даними МОН України, 98% дітей народжуються з порушеним здоров'ям, тому на перше місце висувається завдання зміцнення його, що є запорукою успішного фізичного розвитку людини. І тільки при взаємодії медицини і педагогіки ми зможемо прийти до позитивного результату корекції недостатності фізичного розвитку дітей. Якщо ми маємо серед нормально зрячих дошкільнят 50-52% порушень опорно-рухового апарату, а серед дітей з порушенням зору - 98%, то з усією визначеністю можемо говорити тільки по одному цьому показнику, що існуюча традиційна загальноосвітня система фізичного виховання не вирішує завдань вирівнювання недоліків рухової сфери.

Фізичне виховання дітей, які мають захворювання очей дуже актуальна сьогодні і на жаль не втратить своєї актуальності в майбутньому.

Вченими доведено, що однією з важливих складових охорони здоров'я є своєчасне виявлення відхилень з метою найбільш ефективної організації оздоровчих і профілактичних заходів. При патології зору в дошкільників є наявним цілий комплекс рухових порушень, що зумовлені зниженням гостроти зору, порушенням бінокулярності, рухових функцій ока, поля зору і та ін.

Наявні літературні дані про дослідження особливостей фізичного розвитку дітей з порушенням зору (сліпих та слабозорих) вказують на те, що у них спостерігаються істотні відхилення у фізичному розвитку [2].

Основна закономірність аномального розвитку дітей з парціальним дефектом укладена у виникненні вторинних відхилень. При цьому в першу чергу страждає та функція, розвиток якої знаходиться в безпосередній залежності від первинно ураженого сенсорного апарату. При цьому ступінь первинного дефекту, тобто повного або часткового випадання функції, впливає на виникнення вторинних відхилень, зокрема в розвитку рухів [1 с.7].

Таким чином, ще в ранньому та дошкільному віці починають формуватися зорово-рухові взаємозв'язки, що забезпечують вільний рух і орієнтування в просторі. А якщо врахувати, що косоокість і амбліопія найчастіше з'являються у віці 1,5-3 років, то в цей період можуть виникати відхилення в розвитку рухової сфери дитини.

Систематичні заняття фізичними вправами сприяють зміцненню здоров'я, шляхом зміцнення опорно-рухового апарату, поліпшення діяльності нервової і

серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, обміну речовин, підвищення стійкості організму до дії застудного фактора. Застосування в заняттях з дітьми, що мають порушення в розвитку, різноманітних форм рухової активності в корекційно-виховному процесі не тільки сприяє становленню окремих функцій, але й забезпечує розвиток статики і локомоції [4, с.12-15].

На основі експериментальних даних встановлено, що при виконанні швидко-силових вправ у дітей з порушеннями зору спостерігається збільшення частоти пульсу, частоти дихання, виявляються зовнішні ознаки втоми: зміна забарвлення обличчя, підвищення потовиділення, така реакція свідчить про необхідність використання індивідуально-дозованих фізичних навантажень з метою вироблення витривалості до доступних навантажень і тренування серцево-судинної та дихальної системи.

Одним із частих порушень у фізичному розвитку в дітей з порушенням зору є постава. Дослідження постави у дітей з вадами зору показали, що її порушення більшою мірою обумовлені слабкістю м'язової системи, малорухливим способом життя цих дітей. Різні порушення постави (сколіоз, лордоз і ін.), виявлені авторами, є показниками відставання у фізичному розвитку дітей.

Фізична реабілітація дітей з порушеннями зору – один із важливих напрямків роботи спеціальних установ – є головною частиною оздоровчої і виховної роботи й виступає потужним способом зміцнення здоров'я і правильного фізичного розвитку дітей. Мета корекційно-виховного процесу, спрямована на формування у дитини з порушенням зору способів компенсації сліпоти або слабозорості і корекцію відхилень у розвитку [5, 47].

Зниження функціонального стану рухового аналізатора в аномальних дітей призводить до ослаблення функціональної діяльності серцево-судинної й дихальної систем організму на фізичні навантаження й подовженню часу відновлювальних процесів. Для забезпечення нормального функціонування основних систем організму дітей з порушеннями зору необхідно заповнити «моторний голод» за допомогою активізації моторики, найпотужнішого стимулятора фізіологічних функцій організму і його нервово-м'язового апарата [5].

Огляд та аналіз літературних джерел, педагогічні спостереження за дітьми дошкільного віку з порушенням зору дозволяють стверджувати, що сьогодні в навчально-виховному процесі роботи недостатньо використовуються можливості корекційної роботи з фізичного виховання з урахуванням зорових

патологій дітей. Порушення зору у дошкільнят веде до відставання фізичного розвитку, рухової активності, обмежують орієнтування у просторі.

Таким чином, теоретичний аналіз дозволив нам зрозуміти те, що фізичне виховання є могутнім засобом підготовки дітей з вадами зору до суспільно-корисної праці та життя у суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боскис, Р.М. Проблема аномального розвитку дітей при ранній частковій сенсорній недостатності. Розвиток психіки в умовах сенсорних дефектів / Р.М. Боскис. – М., 1966. – С. 7-17.
2. Козіброда, Л. Фізичне виховання дітей дошкільного віку з функціональними порушеннями зору / Лариса Козіброда // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2002. – Вип. 6, т. 2. – С. 451-455.
3. Ремажевська, В.М. Лікувальна фізкультура при порушеннях опорно-рухового апарату у дітей з вадами зору / В.М. Ремажевська, Ю.М. Раніцький. – Львів: 2004. – 92 с.
4. Сековець, Л.С. Корекційна робота в процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку з монокулярним зором / Л.С. Сековець. – Н. Новгород: НГЦ, 2000. – 143 с.
5. Форостян, О.І. Фізичне виховання дітей з вадами зору в українській дефектології (друга половина ХХ ст.) / О.І. Форостян // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. – 2015. – №2. – С. 47-52.
6. Форостян, О.І. Теоретичні та методичні засади фізичного виховання дітей дошкільного віку з порушеннями зору / О.І. Форостян // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – Київ, 2015. – Вип. 29. – С. 125-130.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>